

Maakuntauudistuksen tilannekatsaus

MH § 133

Maakuntajohtaja, Kainuun väliaikaisen hallintoelimen puheenjohtaja, Pentti Malinen esittelee kokoukselle Kainuun maakuntauudistuksen valmistelun viimeisimmät vaiheet ja päätökset. Kokoukselle valmistellaan asiaan liittyvä lisämateriaali muutosjohtaja Harri Mattilan kanssa yhdessä.

Väliaikainen toimielin on kokoontunut elokuussa kaksi kertaa. Kokouksissa on käsitelty uudistuksen valtakunnallisten aikataulujen vaikutuksia Kainuun valmisteluun. Lisäksi valmistelussa ja päätöksenteossa ovat olleet kesän aikana sisäisessä haussa olleiden tehtävien täyttämisen. Kainuun liiton osalta konkreettinen vaikutus on uudistuksen esivalmisteluvaiheen pidentyminen ensi vuoden kesäkuulle saakka. Tämän vuoksi väliaikainen toimielin on esittänyt, että Kainuun liitto jatkaa uudistuksen hallinnoijana; asia käsitellään seuraavassa maakuntahallituksen asiakohdassa.

Taustatiedoksi valtakunnallisten aikataulujen ja ohjeistusten muutokset heinä-elokuulta voidaan koota seuraavasti:

Perustuslakivaliokunnan annettua kesäkuun lopulla lausuntonsa sote- ja maakuntauudistuksen lakipaketista hallitus päätti lainsäädännön valmisteluaikataulujen muutoksesta. Uudistuksen projektinjohtaja Tuomas Pöysti on 5.7.17 lähettänyt uudistuksen valmistelijoille viestin, jossa todetaan mm. seuraavaa:

"Hallitus on sopinut sote- ja maakuntauudistuksen uudesta aikataulusta ja valmistelun jatkoprosessista, jotta eduskunnan perustuslakivaliokunnan valinnanvapauslakia koskevat huomautukset saadaan huolella toteutettua.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 26/2017 vp todetulla tavalla tärkeintä on, että sote- ja maakuntauudistus toteutuvat. Maakunnat aloittavat työnsä vuoden 2019 alussa. Maakuntavaalitkin ehditään järjestää ja käydä tämän hallituskauden aikana.

Uudella aikataululla on tarkoitus varmistaa, että uudistuksen toimeenpano toteutuisi hallitummin ja varmemmin, erityisesti tietojärjestelmien/maakunta- ja sote-ICT:n näkökulmasta.

Valinnanvapauslakiesityksen jatkuuokkaus tehdään perustuslakivaliokunnan antamien nuottien mukaisesti. Hallitus kunnioitti jatkolin-

jauksissaan perustuslakivaliokunnan viitoittamaa tietä.

Uudistuksen valmistelu maakunnissa saa jatkaa ja askelmerkit on nyt taas toivottavasti riittävän selvät. Maakunnille jää enemmän valmistautumisaikaa.

Mihinkään ei ole hävinnyt tarve korostaa sitä, miksi uudistusta tehdään. Julkisen talouden kestävyysvajetta pitää vähentää jotta hyvinvointivaltion tulevaisuus on käytännössäkin turvattu. Yhdenvertaiset palvelut on turvattava koko Suomessa nyt ja tulevaisuudessa. Uudistus pitää tehdä nyt hyvin ja huolella ja uudistustyötä tulee päättäväisesti jatkaa.

Huomioitavaa on, että uudistuksen valmistelun aikataulu on edelleenkin hyvin tiukka. Hukkaviikkoja ei jää. Tästäkin selviämme hyvällä yhteistyöllä ja sitoutumisella pääasiaan: perusoikeudet turvataan tulevaisuuden Suomessa ”.

Valtioneuvoston viestintäosasto on antanut 5.7.2017 seuraavan tiedotteen:

Sote- ja maakuntauudistus voimaan 1.1.2020, maakuntavaalit lokakuussa 2018

Hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017 jatkaa sote- ja maakuntauudistusta siten, että uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Maakuntavaalit järjestetään lokakuussa 2018.

Eduskunnan käsittelyssä oleviin lakiesityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan 29.6.2017 lausunnon edellyttämät muutokset. Valinnanvapauslain osalta hallitus antaa uuden hallituksen esityksen alkuvuodesta 2018. Eduskunnan jo käsittelyssä oleviin sote-järjestämis- ja maakuntalakeihin tehdään PeV:n edellyttämät muutokset eduskunnan valiokunnissa ministeriöiden vastinemenettelyllä. Muilta osin sote- ja maakuntauudistuksen lakiesitykset eivät ole auki. Perustusvaliokunnan toiveen mukaisesti maakunta-, sote- ja valinnanvapauslait käsitellään eduskunnassa yhtäaikaisesti.

Perustuslakivaliokunta ei pidä sote-uudistuksen peruspilareita maakunnallisesta järjestämisestä, rahoituksesta tai valinnanvapaudesta peruslähtökohdiltaan ongelmallisina. Ongelmallisiksi ei liioin koettu valinnanvapauden toteuttamisen keinoja, joita ovat sosiaali- ja terveyskeskukset, suunhoidon yksiköt, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti. Perustuslakivaliokunta esittää niihin kuitenkin useita perusteltuja muutoksia. Valinnanvapauden kokeiluja ja pilottihankkeita viedään eteenpäin.

Uuden valinnanvapauslakiesityksen valmistelu tapahtuu pelkästään

virkatyönä liitteenä olevan aikataulujanan mukaisesti. Virkamiehet laativat kokonaisesityksen valinnanvapauslaiksi ja reformiryhmä käsittelee sen yhtenä kokonaisuutena.

Päätöksenteon varmistamiseksi ja sote-uudistuksen kolmen miljardin euron kustannusten vähentämistavoitteen saavuttamiseksi talouspoliittinen ministerivaliokunta käsittelee valinnanvapauslakiehdotuksen ennen lopullisen hallituksen esityksen antamista.

Hallitusryhmät sitoutuvat noudattamaan edellä mainittua sekä tukemaan näin syntyvää sote- ja maakuntauudistusta siten, että sen täytäntöönpano ja voimaantulo eivät vaarannu miltään osin.

Erillisliitteenä on Uudistuksen valmistelun tavoiteaikataulu ja Kuntaliiton (Timo Reina) arvioita muutosten vaikutuksesta uudistuksen valmistelun eri osiin.

Erillisliite nro: 8

Tavoiteaikataulusta ilmenee eri valmisteluvaiheittain uudistuksen jatkoeteneminen. Uusi valinnanvapauslakiesitys saataneen eduskuntakäsittelyyn maaliskuussa 2018. Tavoitteena on saada uudistuksen koko lakikokonaisuus hyväksytyksi eduskunnassa 31.5.18 mennessä. Tällöin lait voisivat tulla voimaan ja väliaikaishallinto aloittaa kesäkuussa 2018. Maakuntavaalit pidettäisiin 28.10.18, ja uudet maakunnat järjestäytyisivät tammikuusta 2019 lukien. Maakunnat päättäisivät maakuntastrategiasta ja vuoden 2020 talousarviosta syksyllä 2019. Uusi lainsäädäntö voimassa ja järjestämisvastuu siirtyy sekä laajennettu valinnanvapaus vaiheistettuna käyttöön 1.1.2020 lukien.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee uudistuksen uuden aikataulun tiedokseen sekä arviot ja jo tehdyt toimenpiteet tämän vaikutuksista Kainuun valmisteluun.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.
